

25.03.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**25 Mart 2021
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

25 Mart 2021 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

- Üye Devletlerin Türk Kültür ve Mirası Vakfı Bütçesine Zorunlu Katkı Paylarına İlişkin Protokolün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3744)
- Üye Devletlerin Türk Akademisi Bütçesine Zorunlu Katkı Paylarına İlişkin Protokolün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3745)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Bazı Anlaşmaların Yürürlüğe Girdiği Tarihlerin Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3743)
- Türkiye'de İlmî Araştırma, İnceleme Yapmak ve Film Çekmek İsteyen Yabancılar veya Yabancılar Adına Müracaat Edenler ile Yabancı Basın-Yayın Mensuplarının Tabi Olacakları Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar (Karar Sayısı: 3746)
- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1267 (1999), 1988 (2011) ve 1989 (2011) Sayılı Kararlarıyla Listelenen Kişi, Kuruluş veya Organizasyonların Tasarrufunda Bulunan Malvarlığının Dondurulması Hakkındaki 30/9/2013 Tarihli ve 2013/5428 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki (1) Sayılı Listede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 3753)

YÖNETMELİKLER

- Kalıcı Organik Kirleticiler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Otopark Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- İşkolu Tespit Kararları (No: 2021/71, 72, 73, 74, 75)
- Sigara Filtresi Üreticilerinin Kayıt Altına Alınması Hakkında Tebliğ (No: 2021/13)
- İthalatta Kota ve Tarife Kontenjani İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2021/4)
- Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2021/3)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2021/30)
- Sağlık Bakanlığınca Denetlenen Bazı Ürünlerin İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2021/20)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2021/31)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 22/1/2021 Tarihli ve 2017/30997 Başvuru Numaralı Kararı

Tüketici güveni 2,5 yılın zirvesinde

Tüketici Güven Endeksi, mart ayında aylık bazda yüzde 2,5 artış kaydetti ve 86,7 puan seviyesine yükseldi. Böylece tüketici güven Ağustos 2018'den bu yana görülen en yüksek seviyeye ulaştı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan açıklamaya göre, Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, mart ayında bir önceki aya göre yüzde 2,5 oranında arttı Şubat ayında 84,5 olan endeks, Mart ayında 86,7 oldu.

Böylece tüketici güven endeksi geçen yılın kasım ayından bu yana üst üste 5. ayında da yükseliş kaydetmiş oldu. Mart ayında görülen 86,7 puan seviyesi Ağustos 2018 döneminde görülen 88,2 puandan sonraki en yüksek seviye oldu.

Hanenin maddi durumu endeksi 67,3'e yükseldi

Geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi Şubat ayında 66,3 iken, Mart ayında yüzde 1,4 oranında artarak 67,3 oldu.

Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi Şubat ayında 84,5 iken, Mart ayında yüzde 4,0 oranında artarak 87,9 oldu.

Genel ekonomik durum beklentisi endeksi yüzde 2,5 arttı

Gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi endeksi Şubat ayında 91,7 iken, Mart ayında yüzde 2,5 oranında artarak 94,1 oldu.

Geçen 12 aylık döneme göre gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi endeksi Şubat ayında 95,5 iken, Mart ayında yüzde 2,0 oranında artarak 97,4 oldu.

S&P: Türkiye'deki son gelişmeler ödemeler dengesi risklerini açığa çıkarabilir

S&P Global Ratings, Merkez Bankası Başkanı değişiminin bankanın hedeflerini baltalayabileceğini duyurdu.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluğu S&P Global Ratings, Türkiye'deki son gelişmelerin ülkenin ödemeler dengesi risklerini açığa çıkarabileceğini ve Banka'nın enflasyonu düşürme ve net uluslararası rezervleri yeniden oluşturma hedeflerini baltalayabileceğini açıkladı.

S&P ayrıca, son gelişmelerin konu makroekonomik politika öngörülebilirliğine geldiğinde Türkiye'nin zorluklarını ön plana çıkardığını da belirtti.

Merkez Bankası başkanının değiştirilmesinin piyasalar için sürpriz olduğunu ve buna negatif bir reaksiyon verildiğini belirten S&P, Türkiye'nin dış pozisyonunu zayıf görmeye devam ettiklerini de vurguladı.

"Türkiye'nin kırılgan ödemeler dengesi pozisyonu son gelişmeler ile daha da kötüleşebilir" değerlendirmesini yapan S&P, Türkiye'nin kısa vadeli ödemeler dengesi baskılarını kontrol etmek için seçeneklerinin sınırlı olduğunu ifade etti.

Temel beklentilerinin Türk otoritelerin liranın piyasa güçleri çerçevesinde ayarlanmasına imkan vermeye devam etmesini beklediklerini anlatan S&P, aşırı

25.03.2021

oynaklığa karşı kısa vadeli tedbirler beklenebileceğini de vurguladı. Bununla birlikte otoritelerin kurları kontrol etmek istemeleri halinde seçeneklerinin, bazı sermaye akışı kontrolleri uygulamak dışında, sınırlı olduğunu ifade eden S&P, böyle tedbirlere başvurulması riski yüksek olsa da temel senaryolarında Türkiye'nin sermaye kontrolleri uygulamasının olmadığını da belirtti.

S&P raporunda, Türk bankacılık sisteminin kırılğan bir pozisyonda olmaya devam ettiğini tekrarlarken, Türk bankalarının dış fonlamaya bağımlılıklarına işaret ettiği ve yatırımcı güveninin bankaların gelecek 12 ayda vadesi gelecek dış borçlarını çevirme kabiliyetleri açısından yatırımcı güveninin önemli olmayı sürdürdüğüne vurgu yaptı.

Liradaki oynaklığı da Türk bankalarının varlık kaliteleri üzerinde baskı yaratabileceğine dikkat çeken S&P, lirada değer kaybının devam etmesi halinde varlık kalitesi ve ve risk maliyeti tahminleri için riskler gördüklerini de vurguladı.

S&P, "Türkiye'nin mali pozisyonunu hala nispeten güçlü ve manevra için biraz politika alanı sağlar görüyoruz" değerlendirmesini de yaptı.

Moody's: TCMB Başkanının görevden alınması bankaların notları açısından negatif

Moody's, Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal'ın görevden alınmasının bankanın notlarını olumsuz etkilediğini açıkladı.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's tarafından hazırlanan raporda Türkiye'de TCMB Başkanı Naci Ağbal'ın 200 baz puan faiz artırımını sonrasında görevden alınmasının bankaların notları açısından negatif olduğu yorumu yapıldı.

Kuruluşun değerlendirmesinde Ağbal'ın yerine faiz artırımlarının enflasyona katkı yaptığını savunan Şahap Kavcıoğlu'nun atanmasının yatırımcı güvenine hasar verdiği ve bankaların piyasa fonlamasına erişimini zorlaştırdığı savunuldu.

Raporda Ağbal'ın göreve gelmesinin ardından yaptığı 875 baz puan faiz artırımını ile TL'de yüzde 18 değer artışı yaşandığı, bu durumun bankaların yıl başında pandeminin başından beri erişimde zorlandıkları orta vadeli ve bağlı finansman piyasasına yeniden erişmelerine imkan tanıdığı ifade edildi.

Bankaların döviz likiditesi riskleri azaltıyor

Moody's, merkez bankası kredibilitesi olmayan ortamda bankaların piyasaya erişiminin yeniden daha maliyetli ve kısa vadeli sendikasyonlarla sınırlı hale gelebileceği değerlendirmesi yaptı. Değer kaybeden para birimi ve yükselen enflasyonun ülke içi mevduat sahiplerinin güvenini azaltarak dolarizasyonda daha fazla artışa neden olabileceğini ifade etti. TL'de değer kaybının portföy ve yatırım

25.03.2021

girişlerini azaltarak hükümet politikaları kaynaklı sermaye kontrolleri kuyruk riskini artırabileceğini iddia etti.

Değerlendirmede Türkiye bankalarının yeterli döviz likiditesine sahip olmalarının ve 2018 kur krizinden bu yana piyasa fonlamasına olan bağımlılıklarını azaltmalarının riskleri azalttığı vurgulandı. Bankacılık sisteminde kredi-mevduat oranının 2017'de yüzde 126 olan seviyesinden 2020'de yüzde 108'e geldiği kaydedildi. Bununla birlikte büyük bankaların piyasa fonlamalarının yüzde 15-32 arasında olduğu dönemde bankaların halen piyasa fonlamasına dayandıkları ve yatırımcı güveninde şok risklerine açık oldukları değerlendirildi.

Merkez Bankası eski baş ekonomisti Hakan Kara dolarda olacakları tek cümle ile açıkladı. Gerçekleşirse yandık

Merkez Bankası Eski Baş Ekonomisti Prof. Hakan Kara, Naci Ağbal'ın görevden alınmasıyla piyasalarda yaşanan dalgalanmayı değerlendirdi. Bu dalgalanmanın başlangıç olduğunu belirten Kara, kurun ateşi sönmüş gibi görünse de uzun süre dalgalanma yaşanacağını vurgulayarak "Ekonomide yaptığımız yanlışların faturasını ödemeye başladığımız bir döneme giriyoruz" dedi.

Bir dönem Merkez Bankası Baş Ekonomisti olarak da görev yapan Prof. Dr. Hakan Kara, Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal'ın Cumhurbaşkanı kararıyla görevden alınmasının ardından piyasalarda yaşanan dalgalanmanın başlangıç olduğunu vurguladı.

Gelişmeleri Cumhuriyet'ten Nagihan Yıkılkan'a değerlendiren Kara, "**Merkez Bankası başkanının neden değiştiğini anlamak zor. Eğer amaç faizleri düşük tutmaksa böyle bir değişikliğin tam tersi etki yapacağı ortada. Eski Başkan kalsaydı belki yıl ortasından itibaren Merkez Bankası'nın faizini düşürmeye başlaması mümkün olacaktı. Fakat şimdi belki de faizin tekrar artması gerekecek. Nitekim 10 yıllık faizler iki günde beş puan artarak yüzde 14'lerden yüzde 19'lara çıktı**" ifadelerini kullandı.

Hakan Kara, piyasaların son durumuna ilişkin de "**Kurun ateşi biraz sönmüş gibi görünse de bundan sonra bizi bir müddet epey dalgalı günler bekliyor. Son yıllarda ekonomide yaptığımız yanlışların faturasını ödemeye başladığımız bir döneme giriyoruz**" yorumunu yaptı.

Çanakkale Köprüsü dünyadaki diğer köprülerden 7.5 kat daha pahalı. 16 Milyon araç geçiş garantisi verildi. Müteahhite gökten para yağacak

Yıllık 16 milyon 425 araç için geçiş garantisi verilen ve dünyadaki diğer köprülerden milli gelir bazında 7.5 kat pahalı olan Çanakkale Köprüsü'nden geçmeyecek her araç için bütçeden 15 Euro + KDV olarak ödeme yapılacağı ortaya çıktı. Gestaş tarafından yıllık taşınan araç sayısının bayramlar dahil en fazla yıllık 3.5 milyon olduğunu belirten İBB Meclis Üyesi Suat Sarı, “Yeni kara delik Çanakkale Köprüsü olacak” dedi.

Sözcü'nün internet sitesinde yer alan habere göre, Mart 2022 tarihinde hizmete geçecek Çanakkale Köprüsü'nün, geçiş garantisi ile Türkiye bütçesinde yeni bir kara delik ortaya çıkarmasından endişe ediliyor. Yıllık 16 milyon 425 araç için geçiş garantisi verilen ve dünyadaki diğer köprülerden milli gelir bazında 7.5 kat pahalı olan Çanakkale Köprüsü'nden geçmeyecek her araç için bütçeden Euro (15 Euro + KDV) olarak ödeme yapılacaktır.

İBB Meclis Üyesi ve İYİ Parti Yerel Yönetimler Başkan Danışmanı Suat Sarı, “Çanakkale Köprüsü'ne verilen araç garantisi yıllık 16.4 milyon adet. Oysa Çanakkale'deki feribot işletmesini yapan Gestaş tarafından yıllık taşınan araç sayısı, bayramlar dahil en fazla yıllık 3.5 milyon adet... Yeni kara delik Çanakkale Köprüsü olacak” dedi.

YILLIK 190 MİLYON EURO

Sarı'nın verdiği bilgiye göre devlet, Çanakkale Köprüsü'nden yıl bazında geçmeyen 12 milyon 500 bin araç için 11 yıllık işletme döneminde, her yıl ortalama 190 milyon Euro ödeme yapacak. Çanakkale Köprüsü'nde otomobil geçiş ücreti 15 Euro+KDV, yani 16 Euro olacak. Bugünkü kurdan geçiş ücreti 144 TL'yi bulacak.

Sarı, “Gestaş firmasının halen feribotlar için uyguladığı fiyatlar 85 TL otomobil ve bir yolcu 5 TL olmak üzere 90 TL. Bu da 10 Euro'ya karşılık geliyor. 30 dakika feribot bekleme süresinden kazanmak için araçlar köprü geçişine 54 TL daha fazla öder mi, göreceğiz” dedi. Dr. Sarı, dünyadaki köprülerle kıyaslandığında, milli gelire göre Çanakkale Köprüsü'nde 7.5 kat daha fazla ödeme yapılacağını vurgulayarak, “Atalarımız Çanakkale'de geçit vermedi. Bu geçiş ücretleri araçlarımıza ‘Çanakkale geçilmez’ diyor” ifadesini kullandı.

OTOYOL DAHİL 301 TL

Sarı'nın verdiği bilgilere göre Çanakkale Köprüsü bağlantılı otoyolda km başına ücretler 0.05 Euro+KDV olacak. Bu durumda Kınalı-Tekirdağ, Çanakkale-Savaştepe 324 km yol gidecek bir otomobil bugünkü Euro kurundan 157 TL ödeyecek. Köprü geçişi 144 TL ilave edildiğinde bu rakam toplam 301 TL olacak. Ebru Özdemir'den Çanakkale Köprüsü açıklaması: O zaman havalimanı da yapılmasın

15 TEMMUZ KÖPRÜSÜ'NÜN ÜÇTE BİRİ ARAÇ GEÇER Mİ?

Türkiye, yap-işlet-devret (YİD) modeliyle özel sektör eliyle büyük alt yapı projelerini araç garantisi vererek gerçekleştirdi. Araç geçiş sayılarının yetersiz olması nedeniyle 2019'da Avrasya Tüneli, Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve Osmangazi Köprüsü için ödenen garanti 3 milyar TL'yi buldu.

Ancak durum koronavirüs pandemisi nedeniyle gelen kapanmalar ile çok daha kötüleşti. Garanti ödemeleri 2020'de neredeyse ikiye katlandı. Şimdi bu ödemelere bir de Çanakkale eklenecek. Dr. Sarı, “**15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nü bir an gözünüzden geçirin. Pandemi öncesi, 2019'da, yıllık geçen araç 55 milyon adet idi. 24 saat faal olan 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nden geçen araçların üçte birinin Çanakkale Köprüsü'nden geçmesi mümkün mü? Elbette değil**” dedi.

Erdoğan: Dalgalanmalar ekonominin potansiyelini yansıtıyor

Erdoğan, AK Parti 7. Olağan Büyük Kongresi'nde 2023 manifestosunu açıkladı, yeni anayasa çağrısı yaptı. Ekonomiye ilişkin mesajlar veren Erdoğan, "Piyasalarda yaşanan dalgalanmalar Türkiye ekonomisinin gerçek dinamiğini yansıtıyor" dedi.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, son bir kaç gündür piyasalarda yaşanan dalgalanmaların Türkiye ekonomisinin temellerini, gerçek dinamiklerini, taşıdığı potansiyeli ve yarınını kesinlikle yansıtmadığını belirtti. Yeni anayasa konusunda çağrı yapan Erdoğan, yeni anayasaya 2022 yılının ilk diliminde ulaşmayı hedeflediklerini bildirdi. Erdoğan önümüzdeki dönemde politikaların lokomotifini aile, eğitim ve kültür başlığının oluşturacağını söyledi.

→ FOR ENGLISH

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, AK Parti 7.Olağan Büyük Kongresinde yaptığı konuşmada ' 2023 manifestosu' nu açıkladı. Erdoğan, yaklaşık 2 saat süren konuşmasında, 2023 hedefleri yanı sıra 2053 vizyonundan bahsetti. Konuşmasında ekonomi mesajları da veren Erdoğan, yeni anayasa konusunda çağrı yaptı.

“Piyasadaki dalgalanma ekonominin gerçek dinamiklerini yansıtmıyor”

“Türkiye için güven ve istikrar” sloganıyla yapılan büyük kongrede bütün illeri tek tek selamlayarak konuşmasına başlayan Erdoğan, Cumhur ittifakı ortağı Milliyetçi Hareket Partisine ve Genel Başkan Sayın Devlet Bahçeli’ye teşekkür ederek, “Türkiye’yi önce 2023 hedeflerine, ardından da 2053 vizyonuna inşallah bu ittifakla kavuşturacağız” dedi. Erdoğan, son bir kaç gündür piyasalarda yaşanan dalgalanmaların, Türkiye ekonomisinin temellerini, gerçek dinamiklerini, taşıdığı potansiyeli ve yarınını kesinlikle yansıtmadığını belirterek, kamu maliyesi ve finans sektöründeki göstergeler, gelişmiş ve gelişmekte olan pek çok ülkeye göre daha sağlam bir yapıya sahip olduğuna işaret ettiğini söyledi.

Vatandaşlara, iş insanlarına ve yabancı yatırımcıya çağrı

Ekonomi reform paketini açıkladıklarını ve takvimini ilan ettiklerini hatırlatan Erdoğan, “Şimdi artık vakit, daha çok çalışma, üretme, gaza basma, hedeflerimize yürüme vaktidir” dedi. Evlerindeki döviz ve altın tutan vatandaşlara çağrıda bulunan Erdoğan, “Milli servetimiz olan evlerindeki döviz ve altını, çeşitli finans araçlarına yatırarak, ekonomiye ve üretime kazandırmalarını istiyorum. Finans kuruluşları, özellikle de katılım finans şirketleri, bu altın ve dövizler için müşterilerine, onları memnun edecek getiri sağlayabilecek alternatifler sunuyor” dedi.

İş insanlarına 30 Haziran’a kadar devam eden varlık barışından yararlanarak, yurt dışındaki kaynaklarını hiçbir endişe duymadan Türkiye’ye getirmeleri çağrısında bulunan Erdoğan, uluslararası yatırımcılardan da Türkiye’nin gücüne ve potansiyeline güvenmelerini istedi. Erdoğan, “Siz içeride birilerinin “battık, bittik, yıkıldık, öldük” diye terane tuttuğuna, kendi ülkelerini kötüleme yarışına

girdiklerine bakmayın. Türkiye gücünü, ekonomisinin sağlam altyapısından, üretiminden, yetişmiş insan kaynağından, girişimcilerinden, ihracatçılarından; velhasıl reel ekonomisinden alan bir ülkedir” ifadelerini kullandı.

“Sivil anayasa kaçınılmaz”

Yeni ve sivil Anayasa teklifi ile ilgili yaklaşımlarının da açıklayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin yeni ve sivil bir Anayasa'yı tartışmasının hem kendi tarihimizin, hem de gelişen ve değişen dünya şartlarının kaçınılmaz bir gereği olduğunu ifade etti. “Milletimiz nasıl bir Anayasayla yönetilmek istiyorsa, biz de işte öyle bir Anayasa istiyoruz” diyen Erdoğan, yeni anayasanın ruhunda insanın, farklılıklarıyla, zenginlikleriyle, hayalleriyle 84 milyon vatandaşın olması gerektiğini söyledi. Yeni anayasanın açık ve şeffaf bir sürecin ürünü olarak hazırlanacağını belirten Erdoğan, “Yeni Anayasa çalışmalarında bu safhaya önümüzdeki yılın ilk diliminde ulaşmayı hedefliyoruz. Mümkün olan en geniş mutabakatla ortaya çıkacak yeni Anayasa metni de, mutlaka milletin onayına sunulacaktır. Buradan, siyasi partiler başta olmak üzere, yeni Anayasa konusunda sorumluluk üstlenecek herkese çağrıda bulunuyorum. Gelin; ideolojik, zümrevi ve kişisel tüm bağajlarımızı, duvarlarımızı, şerhlerimizi bir kenara bırakarak, Türkiye'yi en az bir asır boyunca taşıyacak lafza ve ruha sahip yeni bir Anayasaya kavuşuralım. Biz buna varız ve hazırız” dedi.

Önümüzdeki dönem politikaları: Aile, eğitim, kültür

Önümüzdeki dönemde politikalarının lokomotifini aile, eğitim ve kültür başlıklarının oluşturacağını açıklayan Erdoğan, “Türkiye'nin 2053 vizyonunun hamurunu, diğer her şeyin bunların arkasından geldiği bilinciyle aile, eğitim ve kültürle yoğuracağız.

Bugüne kadar gerçekten çok çalışarak, ülkenin dört bir yanını okullarla, hastanelerle, yollarla, köprülerle, barajlarla, parklarla donatmayı başardık. Şimdi, muhatabı doğrudan insanın kalbi ve aklı olduğu için çok daha zor, çok daha hayati bir vazifeye talibiz” dedi.

BM yapısında reform önerdi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan konuşmasının Birleşmiş Milletlerin mekanizmalarının tamamını kapsayan bir reforma gidilmesini önerdi.

Erdoğan, konuyla ilgili şunları söyledi: “Birleşmiş Milletler güvenlik konseyi başta olmak üzere, küresel yönetim mekanizmalarındaki dengesizlikler ve adaletsizlikler, beraberinde ataleti ve güvensizliği de getiriyor. Biz, bu mekanizmaların tamamını kapsayan bir reformun süratle hazırlanarak, yürürlüğe konulmasını teklif ediyoruz.

Yeni küresel güvenlik sistemi 5 daimi üyenin menfaati yerine; kıtaları, bölgeleri, inançları ve ortak çıkarları temsil edecek şekilde inşa edilmelidir. Aksi takdirde sistemin sorunlara çözüm üretmesi ve geniş bir meşruiyet zeminine oturması mümkün değildir. Salgın sürecindeki gelişmeler, bu tespitin doğruluğunu ve ülkemizin haklılığını bir kez daha teyit etmiştir”

22 kişi MKYK dışında kaldı, Binali Yıldırım listede

AK Parti tüzüğünde yapılan değişiklikle tek olan AK Parti Genel Başkanvekili sayısı 2'ye çıkarıldı. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Başkanlığı kuruldu. Tüzük değişikliği kapsamında Merkez Karar ve Yönetim Kurulu'nun (MKYK) 50 olan asıl üye sayısı 75'e, 25 olan yedek üye sayısı da 35'e çıkarıldı.

AK Parti'nin 75 kişilik yeni MKYK'sında, Binali Yıldırım, Resul Kurt, Bekir Bozdağ, Metin Külünk, Şamil Tayyar, Tuğba Vural Çokal'ın da yer aldığı 47 yeni kişi girdi.

AK Parti'nin mevcut 50 kişilik MKYK'sından 22 kişi liste dışı kaldı. Liste dışı kalan isimler şunlar:

Ahmet Arslan, Ahmet Sorgun, Ahmet Tan, Cevdet Yılmaz(Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı oldu), Erol Kaya, Eyüp Özsoy, Gökçen Özdoğan Enç, Haluk İpek, Harun Karacan, Hatice Kübra Gökçaya, İffet Polat, Lütfi Elvan, Mahir Ünal, Mehmet Akif Kahya, Metin Yavuz, Mustafa Ataş, Mahmut Atilla Kaya, Osman Nuri Gökşan, Tuğba Işık Ercan, Vildan Polat, Yavuz Subaşı, Zehra Taşkesenlioğlu Ban.

AK Parti MKYK listesi belli oldu

AK Parti 7. Olağan Büyük Kongresi'nde Merkez Karar ve Yönetim Kurulu listesi belli oldu.

AK Parti 7. Olağan Büyük Kongresi, Ankara Spor Salonu'nda yapılıyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın konuşma yaptığı kongrede Merkez Karar ve Yönetim Kurulu (MKYK) listesi belirlendi.

22 kişi MKYK dışında kaldı, Binali Yıldırım listede

AK Parti tüzüğünde yapılan değişiklikle tek olan AK Parti Genel Başkanvekili sayısı 2'ye çıkarıldı. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Başkanlığı kuruldu. Tüzük değişikliği kapsamında MKYK'nın 50 olan asıl üye sayısı 75'e, 25 olan yedek üye sayısı da 35'e çıkarıldı.

AK Parti'nin 75 kişilik yeni MKYK'sında, Binali Yıldırım, Resul Kurt, Bekir Bozdağ, Metin Külünk, Şamil Tayyar, Tuğba Vural Çokal'ın da yer aldığı 47 yeni kişi girdi.

AK Parti'nin mevcut 50 kişilik MKYK'sından 22 kişi liste dışı kaldı. Liste dışı kalan isimler şunlar:

Ahmet Arslan, Ahmet Sorgun, Ahmet Tan, Cevdet Yılmaz(Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı oldu), Erol Kaya, Eyüp Özsoy, Gökçen Özdoğan Enç, Haluk İpek, Harun Karacan, Hatice Kübra Gökkaya, İffet Polat, Lütfi Elvan, Mahir Ünal, Mehmet Akif Kahya, Metin Yavuz, Mustafa Ataş, Mahmut Atilla Kaya, Osman Nuri Gökşan, Tuğba Işık Ercan, Vildan Polat, Yavuz Subaşı, Zehra Taşkesenlioğlu Ban.

MKYK'nın 75'e çıkarılmasının ardından listede yer alan isimler şöyle:

1 / 1				AK PARTİ			
7. OLAĞAN BÜYÜK KONGRESİ OY PUSULASI				24 MART 2021			
GENEL BAŞKAN ADAYI				RECEP TAYYİP ERDOĞAN			
MERKEZ KARAR VE YÖNETİM KURULU							
ASIL ÜYE ADAYLARI				YEDEK ÜYE ADAYLARI			
1	ABDURRAHİM FIRAT	39	JÜLİDE SARİEROĞLU	1	TAMER AKKAL		
2	ABDURRAHMAN KURT	40	LEYLA ŞAHİN USTA	2	MÜCAHİT YANILMAZ		
3	AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ	41	LÜTFİYE SELVA ÇAM	3	AZMİ EKİNCİ		
4	AHMET GÜNDOĞDU	42	MEHMET ALİ ZENGİN	4	HİKMET AYAR		
5	AHMET SAMİ CEYLAN	43	MEHMET KASIM GÜLPINAR	5	KORKMAZ KARACA		
6	ALAATTİN PARLAK	44	MEHMET NİL HİDİR	6	AHMET BİLAL KIYMAZ		
7	ALİ İHSAN YAVUZ	45	MEHMET ÖZHASEKİ	7	VİLDAN POLAT		
8	AYHAN SALMAN	46	MENDERES TÜREL	8	HALİSE ÇİFTÇİ		
9	AYŞE BÖHÜRLER	47	METİN BULUT	9	ARZU SİLİN GÜNAYDIN		
10	BAYRAM ŞENOCAK	48	METİN KÜLÜNK	10	DAVUT COŞKUN ŞİVİLOĞLU		
11	BEHİYE EKER	49	METİN TARHAN	11	İŞİL KURNAZ BALTACI		
12	BEKİR BOZDAĞ	50	MURAT BAYBATUR	12	EMRE ÇALIŞKAN		
13	BELGİN UYGUR	51	MUSTAFA KÖSE	13	MELEK ŞİMŞEK		
14	BINALI YILDIRIM	52	MUSTAFA ŞEN	14	MURAT ÇİÇEK		
15	BURHAN KAYATÜRK	53	MUSTAFA YEL	15	EMRE CEMİL AYVALI		
16	BURHAN SAKALLI	54	MÜCAHİT BİRİNCİ	16	SÜMEYYE BOZKURT		
17	BÜLENT TÜFENKÇİ	55	NUMAN KURTULMUŞ	17	EYÜP GÖKHAN ÖZEKİN		
18	BÜŞRA PAKER	56	NURCAN DALBUDAK	18	FATİH ÇİFTÇİ		
19	CEM ŞAHİN	57	NURETTİN CANIKLI	19	ALİ ARIF ÖZZEYBEK		
20	CÜNEYT YÜKSEL	58	ORHAN MİROĞLU	20	M. BELMA ERDOĞAN		
21	ÇİĞDEM KARAAŞLAN	59	ÖMER ÇELİK	21	NAZAN AYTOP		
22	DERYA YANIK	60	ÖMER İLERİ	22	NESLİHAN CENK		
23	EFKAN ALA	61	ÖZLEM ZENGİN	23	NESRİN ULEMA		
24	EMİNE ZEYBEK	62	ÖZNUH ÇALIK	24	SERPİL YILMAZ		
25	EMRE ETE	63	RESUL KURT	25	SEVDE SENA DAĞLI		
26	ERKAN KANDEMİR	64	SEDA SARIBAŞ	26	TUBA KÖKSAL		
27	FATİH ŞAHİN	65	SEVAN SIVACIOĞLU	27	AİŞE NUR NACAR		
28	FATMA AKSAL	66	SEVGİ YİĞİT	28	MEHMET KARABAY		
29	FATMA BETÜL SAYAN KAYA	67	SUMRU ALTUĞ	29	HARUN ARMAĞAN		
30	FATMA GÜLDEMET SARI	68	SUNAY KARAMIK	30	KURTCAN ÇELEBİ		
31	HACI BAYRAM TÜRKÖĞLU	69	ŞAMİL TAYYAR	31	AYŞE GÜLİZ YILMAN		
32	HALUK İPEK	70	ŞAZİYE GÜNDÜZ	32	MEHMET UMUR		
33	HANZA DAĞ	71	ŞEBNEM KOÇAKELÇİ	33	ŞEVKİ ŞAR		
34	HASAN SERT	72	TAHİR AKYÜREK	34	M. FATİH GÖK		
35	HAYATİ YAZICI	73	TUBA VURAL ÇOKAL	35	AHMET FETHAN BAYKOÇ		
36	İBRAHİM HALİL YILDIZ	74	TÜRK İSLAM KARAKOÇ				
37	İSA SİNAN GÖKTAŞ	75	VEDAT DEMİRÖZ				
38	İSMAİL CENK DİLBEROĞLU						
MERKEZ DİSİPLİN KURULU							
ASIL ÜYE ADAYLARI				YEDEK ÜYE ADAYLARI			
1	AHMET AYDIN	9	ÇİĞDEM KONGAĞÜL	1	ABDÜLMECİT TARHAN		
2	ABDULKADİR ÖZEL	10	İFFET POLAT	2	ABBAS AYDIN		
3	NEVZAT ŞATIROĞLU	11	BETÜL ALTUNSOY YANILMAZ	3	FATİH UYAR		
4	ALİ ÖZKAYA	12	FATMA ÖNCÜ	4	SERHAT KARADEMİR		
5	AHMET MÜCAHİT ARINÇ	13	MEHMET SARI	5	VAHİT ATALAN		
6	ZEHRA TAŞKESENİOĞLU BAN	14	MURAT ALPARSLAN				
7	ZEYNEP YILDIZ	15	ZAHİR ŞOĞANDA				
8	SERKAN BAYRAM						
GENEL MERKEZ PARTİ İÇİ DEMOKRASİ HAKEM KURULU							
ASIL ÜYE ADAYLARI				YEDEK ÜYE ADAYLARI			
1	YALÇIN AKDOĞAN			1	ALİM TUNÇ		
2	ZEYİD ASLAN			2	NECİP FİLİZ		
3	YAŞAR BAHÇEÇİ						
ŞYAN ERDEM VE ETİK KURULU							
ASIL ÜYE ADAYLARI				YEDEK ÜYE ADAYLARI			
1	KEMALETTİN AYDIN			1	FEYZİ SEVGİLİ		
2	ŞÜKRÜ AYALAN			2	ZULFİYE FUSUN KÜMET		
3	HÜSEYİN ÖZBAKIR						
4	CENGİZ AYDOĞDU						
5	SERAP YAŞI YAŞAR						

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "75 kişilik bir Merkez Karar ve Yönetim Kurulu ile yola devam edeceğiz. Ayrıca yedek diye bir ifade var. O da 35 kişi ama onlar yedek olarak kalmayacak. Onlar da aynen 35 kişiyle beraber çalışacaklar asil üyeler gibi." açıklaması yapmıştı.

Muhalefetten değiştirilen ‘irtica’ düzenlemesine tepki: Yine bedel ödetmeyin

CHP Grup Başkanvekili Engin Altay ve Çanakkale milletvekili Özgür Ceylan, Türk Silahlı Kuvvetleri’ni (TSK) subay ve astsubay yetiştiren Harp Okulları ile Astsubay Yüksekokulları’na giriş şartlarından ‘irtica’ koşulunun kaldırılmasına tepki gösterdi.

CHP’li Altay ve Ceylan değişikliği, “İrticaya yeşil ışık” ve “yeni cemaatlere kapı açma” anlamına geldiğini vurguladı. İYİ Parti Genel Başkan Yardımcısı Yavuz Ağırlioğlu ise “Eğer aynı hataların yeniden işleneceği bir siyasi zemin oluşursa, bunun bedelini ağır ödedik, bir daha ödemeye razı olamayız” dedi.

CHP’li Altay, “Erdoğan bu yönetmelikleri değiştirdi. Bu yönetmelikte, ‘İrticai ve bölücü faaliyetleri benimsememiş olması’ ifadesi vardı. Yenisinde, ‘terör örgütleri ve milli güvenliğe karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen gruplara üyelik, iltisak ya da irtibat bulunmamalı’ diyor. Kim verecek bu kararı? Biz FETÖ ile ilgili çekincelerimizi söylerken FETÖ’ye methiyeler düzüyordunuz. Sonra darbeyi görünce, terörist yaptınız. Bu, irticai faaliyetlere yeniden yeşil ışık yakmaktır, FETÖ’nün devlette ve TSK’de boşalttığı alanı, yeni tarikat ve cemaatlere terktir, 15 Temmuz’dan hiç ders alınmadığının göstergesidir, cumhuriyetle inatlaşmaya devamdır, aydınlanmaya

defanstır. Bu yönetmeliği biz böyle okuyoruz. Bir ikazı yeniden yapıyoruz: ‘Camiye, okula, kışlaya siyaset giren devletler çürür, toplumlar ayrışır’ ifadelerini kullandı.

‘İZİN VERİLMEMELİ’

CHP Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, yapılan değişikliğin TSK’de cemaatlerin önünü açtığını belirterek “AKP döneminde cemaatler iyice yeşerdiler ve neticesinde bunların en büyüğü FETÖ, işi darbeye kadar götürdü. Şu anda cemaatler maalesef AKP iktidarının arka bahçesi gibi. Cemaatlere yeşil ışık yakan bir düzenleme bu. Ordunun içerisinde yeni cemaat örgütlerinin oluşmasına, tertiplenmesine izin verilmemeli” diye konuştu.

‘GEÇMİŞE BAKMALILAR’

İYİ Parti İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu, iktidarın geçmişteki hatalarını rehber alması gerektiğini belirterek “15 Temmuz’a sebep olan siyasi sağırlık ve körlüğün memlekete ödettiği bedeli bilmeliyiz. Bundan sonra, devletin kurumlarını yönetirken hangi ilkelerin önceleneceği, nelere dikkat edileceği daha önce yapılan hatalardan çıkarılacak. Geçmişte yaşamış olduğumuz 15 Temmuz alçaklığı, Ergenekon davaları, ordudaki siyasallaşma, devlet bürokrasisinde liyakatin önüne geçen taassup dahil, bütün bunların devletin başına ördüğü çoraplar ortadayken yapılacak her düzenleme, ödediğimiz bedellere uygun yapılmalıdır. Eğer aynı hataların yeniden işleneceği bir siyasi zemin oluşursa, bunun bedelini ağır ödedik, bir daha ödemeye razı olamayız” dedi.

Çavuşoğlu: S-400'lerin satın alındığını ve bu işin bittiğini bir kere daha söyledik

ABD Dışişleri Bakanı Blinken'le yaptığı görüşmeden sonra açıklama yapan Bakan Çavuşoğlu, "S-400'lerin satın alındığını ve bu işin bittiğini bir kere daha söyledik." dedi. Çavuşoğlu, bu konuda ikili düzeyde bir çalışma grubu oluşturulabileceğine işaret etti.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken'le Türkiye ya da ABD'de geniş kapsamlı bir toplantı yapılması konusunda mutabık kaldıklarını bildirdi.

NATO Dışişleri Bakanları Toplantısı için Belçika'nın başkenti Brüksel'de bulunan Çavuşoğlu, Türk gazetecilerle bir araya geldi.

ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken'le görüşmesinin yapıcı bir ortamda gerçekleştiğini ve birçok meselenin açık yüreklilikle ele alındığını ifade eden Çavuşoğlu, taraflar arasında bazı konularda görüş ayrılıklarının bulunduğunu ifade etti.

ABD'nin, terör örgütü PKK/PYD'ye desteği ile Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) ABD'deki mevcudiyeti gibi konuların, ikili ilişkileri olumsuz etkileyen unsurlar arasında yer aldığını hatırlatan Çavuşoğlu, bu bağlamda Türkiye'nin beklentilerini bir kere daha aktardığını kaydetti.

Çavuşoğlu, S-400 hava savunma sistemine ilişkin ise "S-400'lerin satın alındığını ve bu işin bittiğini bir kere daha söyledik" açıklamasında bulunarak bu konuda ikili düzeyde bir çalışma grubu oluşturulabileceğine işaret etti.

Türkiye'nin ileride hava savunmaya yönelik ihtiyaçlarını müttefiklerinden karşılamaya yönelik olumlu bir tutum içinde olduğunun altını çizen Çavuşoğlu, "ABD Dışişleri Bakanı'yla Türkiye ya da ABD'de daha geniş kapsamlı bir toplantı gerçekleşmesi konusunda mutabık kaldık." dedi.

Afganistan Konferansı

Afganistan'da barış için Türkiye'de düzenlenecek toplantıya da değinen Çavuşoğlu, geçmişte Türkiye'de bir toplantı yapılması konusunda Afganistan yönetimi ile Taliban'ın talebinin bulunduğunu ifade etti.

Türkiye'de düzenlenecek toplantının, Katar'ın başkenti Doha'da yürütülen görüşmelere bir alternatif olmadığını kaydeden Çavuşoğlu, "Doha'ya alternatif platform istemiyoruz, destekleyici bir toplantı gerçekleştirmek istiyoruz." dedi.

Çavuşoğlu, Taliban-Afganistan yönetimi arasında mutabakat zaptı imzalanması beklentisi bulunduğu da vurgu yaparak şöyle devam etti:

"Bu doğrultuda tüm taraflarla görüşüyoruz. Afgan yönetimiyle de görüşüyoruz, Dışişleri Bakan Yardımcımız Büyükelçi Sedat Önal da iki hafta önce Doha'daydık başta Molla Baradar olmak üzere Taliban yetkilileriyle görüştü. Tüm taraflarla görüşüp bir an önce tarihi belirlemek istiyoruz."

Blinken'la da bu konuda birlikte çalışarak bir netice almak istediklerini teyit ettiklerini aktaran Çavuşoğlu, "Afganistan Konferansı'nı nisan ayı içerisinde gerçekleştirmek istiyoruz." ifadesini kullandı.

Son dakika! Avrupa Konseyi'nden Demirtaş uyarısı: Haziran'a kadar tahliye edin

Son dakika haberi... Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Demirtaş'ın hak ihlaline uğradığı ve derhal salıverilmesi gerektiğine yönelik AİHM kararının Haziran'a kadar uygulanması yönünde uyarıda bulundu.

AİHM kararlarının uygulanmasını denetlemekle yükümlü olan Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nden, Türkiye'ye, eski HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş çağrısı geldi. Komite, Türkiye'den, Demirtaş'ın hak ihlaline uğradığı ve derhal salıverilmesi gerektiğine yönelik AİHM kararının Haziran'a kadar uygulanmasını istedi.

Bakanlar Komitesi'nin kararı, Adalet Bakanlığı'na iletili. T24'ün haberine göre, Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı, kararın Türkçe tercümesini Cumhurbaşkanlığı, TBMM, Anayasa Mahkemesi, Mevzuat Genel Müdürlüğü, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü ile Demirtaş'ın yargılandığı İstanbul ve Ankara Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderdi.

Komitenin karar metninde şu ifadelere yer verildi:

“DERHAL SALIVERİN”

"Mahkemenin somut davada başvuranın bir suç işlediğine dair makul bir şüpheyi destekleyen delillerin olmaksızın tutuklandığını tespit ettiğini ve özellikle iki önemli kampanyası sırasında yakalanmasının ve tutuklanmasının, çoğulculuğun bastırılması ve siyasi tartışma özgürlüğünün sınırlandırılması yönünde gizli bir amaç taşıdığını, başvuranın dokunulmazlığının kaldırılması ve başvurunu siyasi konuşmalar nedeniyle cezalandırmak için ceza hukukunun uygulanma şeklinin tahmin edilemez olduğunu ve yasayla öngörülmediğini ve ardından gerçekleşen tutukluluğun başvuranın Millet Meclisi faaliyetlerine katılmasını etkin bir şekilde imkansız hale getirdiğini hatırlatmıştır.

Yetkililerin başvuranın mevcut tutukluluğunun ve 4 Kasım 2016 ve 7 Aralık 2018 tarihleri arasındaki tutukluğunu incelediğini, bunların büyük daire kararının kapsamı dışında kaldığı ve ayrıca başvuranın mevcut tutukluğuna ilişkin olay ve suçlamaların ilk tutukluluğuna ilişkin olanlardan farklı olduğuna dair beyanları dikkate almak ile birlikte bu argümanların halihazırda mahkeme tarafından incelenip reddedildiği kanaatine varmıştır.

Mahkemenin aynı olgusal içeriğe ilişkin gerekçelerle başvuranın tutukluluğunun devamının başvuranın haklarının ihlalini sürmesine ve ayrıca davalı devletin mahkemenin kararına uyma yükümlülüğünün ihlaline yol açacağına ilişkin 46. madde kapsamında vardığı sonucun altını çizmiştir. Bu nedenle yetkililerin başvurunu derhal serbest bırakılmasını sağlamaları çağrısında bulunmuştur."

"İHLAL ORTADAN KALDIRILMALI"

"Ayrıca eski haline getirme yükümlülüğünün Ankara Ağır Ceza Mahkemesi önünde derdest olan (34 fezleke, 6 - 8 Ekim olaylarına ilişkin iki ceza yargılaması) ve İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi önünde derdest olan, başvuranın 2013 yılı Mart ayında düzenlenen bir miting sırasında terör örgütü lehine propaganda yaptığı gerekçesiyle mahkum edilmesine karşı temyiz yargılaması da dahil olmak üzere ihlalin olumsuz sonuçlarının gecikmeye mahal vermeden ortadan kaldırılmasına gerektiğinin altını çizmiştir.

Somut davada gerekli bireysel tedbirlerin aciliyeti göz önüne alındığında başvuranın 2021 yılı Haziran ayına kadar serbest bırakılmaması durumunda, bireysel tedbirlere ilişkin incelemesine 1406. toplantısında devam etmeye karar vermiştir."

Çift yönlü fiyat baskısı var

Ali Ekber YILDIRIM

25 Mart 2021 Perşembe

Tarımsal üretim ve dolayısıyla gıda fiyatları üzerinde çift yönlü bir fiyat baskısı yaşanıyor. Türkiye, tarımsal girdiler bakımından büyük oranda dışa bağımlı olması nedeniyle dövizdeki artış doğrudan üretim maliyetine yansıyor. Çiftçi yüksek girdi maliyetleri ile üretim yapmak zorunda kalıyor. Fakat ürettiği ürünlerin fiyatı aynı oranda artmıyor. Bu nedenle para kazanamadığı için üretimden çekilmek zorunda kalıyor. Ya da başka bir ürüne yöneliyor. Bu da ciddi bir istikrarsızlık getiriyor. Üretimin planlanması bu şartlarda çok zor.

Pandeminin etkisiyle artan belirsizlik ve ürün talebindeki yükselme nedeniyle tarım ve gıda ürünleri üretmek cazip görünse de maliyet baskısı istenilen seviyede üretim yapılmasını engelliyor.

Gıda enflasyonu ithal ediyor

Dövizdeki artış, dünya gıda fiyatlarının artması nedeniyle ithalat daha pahalı hale geldi. Daha önceki yıllarda içerde fiyatlar yüksek olduğu gerekçesi ile düşük fiyatla ürün ithalatı yapılıyordu. Fakat dünya fiyatlarının yükselmesi ile ithalatın faturası arttı. Kolay ve ucuz ithalat dönemi bir anlamda sona erdi. Gıda veya tarım ürünleri ithalatı ile gıda enflasyonu da ithal ediliyor.

Bu dönemde en çok talep gören ve fiyatların en çok yükseldiği hububat ürünlerinde çok çarpıcı bir tablo ortaya çıktı.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin önceki Genel Müdürü İsmail Kemaloğlu'nun yaptığı hesaplama nasıl zor bir dönemden geçildiğini ve gıda enflasyonunun nasıl ithal edildiğini çok net ortaya koyuyor. Temmuz 2020'de 11,5 protein buğday için Fob fiyatlar ton başına 192 dolar seviyelerinde iken, yılsonunda yüzde 50 civarında artış ile 290 dolar seviyesine yükseldi. Aynı dönemde 12,5 protein buğday, 198 dolardan yine yüzde 50 oranında artışla 296 dolara çıktı. Mısır, 180 dolardan yüzde 45 fiyat artışı ile 262 dolara ulaştı. Arpadaki artış yüzde 47 civarında ve aynı dönemde tonu 174 dolardan 256 dolara yükseldi.

Pandemi tedirginliği, ÷lkelerin y÷kl÷ alımları, kısıtlama ve yasaklamalar dahil kota ve benzeri uygulamalar, bazı bölgelerdeki rekolte azlığı, kuraklık endişesi, Çin'in ciddi miktardaki alımları fiyatların yükselmesindeki en önemli faktörler.

Çiftçiyi en çok zorlayan girdi, gübre

Tarımda mazot, tohum, ilaç, işçilik maliyetleri sürekli artıyor. Çiftçiyi en çok zorlayan girdi ise gübre. Hammadde bakımından yüzde 90'nın üzerinde dışa bağımlı olan Türkiye, dövizdeki artış nedeniyle gübreyi pahalıya aşmak zorunda kalıyor. Dünyada da fiyatların artması ile gübrede son bir yılda fiyatlar yaklaşık yüzde 100 oranında artış kaydetti. Hükümetin gübre desteğini yüzde 100 oranında artırarak hububatta dekar başına 8 liradan 16 liraya, diğer ürünlerde ise 4 liradan 8 liraya çıkarması da sorunu çözmeye yetmedi. Çiftçi bu desteği de henüz alamadı.

Özetle, pandemi sürecinde dünyada olduğu gibi Türkiye'de de tarımsal üretimin maliyeti ve gıda fiyatları artıyor. Dünya fiyatları da yükseldiği için ucuz ithalat dönemi de bitti. Zaten uzun yıllardır ithalata dayalı bir politika ile tarım sektörü çok büyük yara aldı. Üretim ortamını iyileştirecek, üretim odaklı bir politikaya dön÷lmesi ve girdi maliyetlerini düş÷recekle önlemlere ihtiyaç var. İthalatın maliyeti ve faturası üretimden çok daha yüksek. Tarımsal üretim ve gıda fiyatları üzerindeki baskıyı azaltmak için üretimin planlanması ve desteklenmesi gerekiyor.

Faiz yüzde 1'e indirilseydi...

Alaattin AKTAŞ

25 Mart 2021 Perşembe

✓ **Faizin düşürülmesi gerektiği, ekonominin ancak bu sayede düzelebileceği görüşü yine revaçta. Bu görüş ne zaman gündeme gelse, bu köşede daha önce üç beş kez yer verdiğimiz bir senaryoyu hatırlıyoruz.**

✓ **Aslında hep beraber tempo bile tutabiliriz; "Faiz aşağı" diye... Eğer bu sonuçlara katlanabileceksek...**

Elinde yalnızca bindiği arabası ve oturduğu evi kalan işadama ağır ağır ilerleyen trafikte işyerine doğru gidiyor ve her zaman olduğu gibi radyoda Türk sanat müziği dinliyordu. Pandemi işlerini çok fena aksatmıştı. Talep adeta yerlerde sürünüyordu. Kur sürekli dalgalanıyor; faizler, kredi kullanmasına elvermeyecek düzeyde yüksek seyrediyordu. Faiz biraz düşse bile gelecek kaygısı kredi kullanmasına zaten engeldi. Şirketi büyütme şöyle dursun, ayakta kalmaya çalışıyordu artık. Dalgındı, kaygılıydı, daha da ötesi endişe içindeydi.

Radyodaki müzik yayını birden kesildi ve sunucunun heyecanlı sesi yükseldi:

“Bir son dakika gelişmesi için yayınıma ara verdik sayın dinleyiciler. Merkez Bankası gece yarısı aldığı kararla faiz oranını yıllık yüzde 1'e çekti.”

İşadama irkildiğini hissetti, faiz yüzde 1'e mi indirilmişti! Radyonun sesini iyice açtı:

“Merkez Bankası'ndan yüzde 1 faizle kaynak kullanma olanağı elde eden bankaların, kredi faizlerini yüzde 2 dolayına düşürmesi bekleniyor.”

İnanılmaz bir gelişmeydi bu. Sevinçten ne yapacağını bilemedi, “Harika” diye bağırdı arabada.

Ne olacağı belliydi artık; faiz düştüğüne göre enflasyon da aynı hızda düşecek ve piyasa canlanacaktı. Haliyle satışlar artacak, kendisi de üretimini artırabilecekti. Kredi kullanıp işini büyütmesi de mümkün hale gelmişti. Kaç zamandır aklındaydı yeni yatırım ama mevcut faizlerle niyetlenemiyordu bile.

Merkez Bankası'nın bu kararı imdadına yetişmişti işte. Arabanın içinde olmanın ve duyulmayacağını bilmenin coşkusuyla "Harika" diye bağırdı yeniden; kendi kendine gülüyordu ve yanından gelip geçenlerin tuhaf tuhaf bakmasını hiç umursamıyordu.

"MEVDUAT FAİZİ DE YÜZDE 1'E İNERSE NE OLACAK?"

Hem coşku, hem merak içinde başka haberler de olabileceği düşüncesiyle diğer kanallarda gezinmeye başladı. Her yerde bu haber vardı. Bir kanal ünlü bir iktisat profesörüne bağlanmış görüş soruyordu.

"Olmaz böyle şey" diyordu profesör ve "Bu ekonominin gerçekleriyle örtüşmez, faiz diğer koşullar oluşmadan bir kararla düşürülemez, bunun sonu felaket olur" diye devam ediyordu.

"Niye felaket olsun ki" diye düşündü ama profesöre kulak vermesi gerektiğini hissetti:

"Yıllık enflasyonumuz kaç, yüzde 15-16. TÜİK'in son açıkladığı yüzde 15.61. Merkez Bankası faizi yüzde 1'e indiriyormuş ya, diyelim bankalar da mevduat faizini yüzde 2'ye çekti. Bir yıl sonrası için enflasyon ne bekleniyor, faiz operasyonu öncesi tabloda en iyi olasılıkla yüzde 10. Düşünün, elinizde 100 liranız var, bu para bankada durursa bir yıl sonra 102 lira olacak, ama şimdi 100 liraya alabileceğiniz bir eşyanın fiyatı 110 liraya çıkacak. Paranızı bankada tutar mısınız?"

Sunucu, "Peki hocam tasarruf sahipleri nasıl davranır ya da nasıl davranmalı" diye sordu.

"Bir kere yeni hesap açılması bıçak gibi kesilir. İkincisi mevcut mevduatın vadesi gelip yenilenmesi gerektiğinde kimse vadeyi uzatmaz. Vadesi dolan hesaplar birer birer kapatılıp para bankalardan çekilecektir. Kaldı ki insanlar vade bitimini bile beklemeden birkaç saat sonra bankalara hücum ederse hiç şaşırırmam."

"İşler sarpa sarıyor" diye düşündü işadamı. İktisat profesörünü daha bir can kulağıyla dinlemeye başladı.

"Bugün bırakın herkesi, hesap sahiplerinin yalnızca yüzde 1'i bile gitse bankalar para ödeyemez hale gelir. Zaten normalde de bankadan yüklü miktarda para çekmek istendiğinde bir gün önceden haber verilmesi gerekir. Hadi bugün haber verildi, yarın ödenebilir mi, kesinlikle hayır. Bakın size birkaç tutar vereyim. Bankacılık sisteminde 12 Mart itibarıyla yaklaşık 1.6 trilyon lira mevduat var. Bunun yüzde 1'i 16 milyar yapar. Bu tutara döviz hesapları dahil değil. Yani mevduatın yüzde 1'i bile 16 milyar, peki bankalarda ne kadar para var dersiniz?"

İktisat profesörü soruyu kendi kendine sormuşçasına devam etti konuşmaya:

“Önce piyasadaki toplam para ne kadar ona bakmak gerek. Yine 12 Mart verisi, toplam kağıt ve demir para tutarı 185 milyar lira. Bu tutarın 16 milyarı da banka kasalarında. Yani bakın, mevduat 1.6 trilyon, bankaların kasasında da bunun ancak yüzde 1’i kadar, 16 milyar var. Bankalara mevduat sahiplerinin yalnızca yüzde 1’i gitse, para da bankalarda düzenli dağılmış olsa ve her gelene ödeme yapılırsa, ilk gün para biter, ikinci gün ne olacak!”

“Öyleyse vatandaş parasını çekmek isterse felaket olur.”

“Ben de onu anlatmaya çalışıyorum ya. Bu karar nasıl alınmıştır, kimin fikridir bilemem ama enflasyon olduğu yerde dururken, bir gece yarısı kararıyla faizi böyle yüzde 1’e indirerseniz, bırakın 1’i, yüzde 5’e bile indirerseniz, ekonominin ipini çekmiş olursunuz. Umalım bu bilgide bir yanlışlık olsun ya da hemen düzeltilsin. Yoksa felaket yaşarız felaket!”

“Hocam para basılarak çare bulunamaz mı buna?”

“Çare bulunduğu zannedilebilir. Para basılarak ödeme yapılır. Zaten vatandaş parasını talep ederse ödeme yapılmak zorunda. Vatandaşa Türk Lirası ödenmemesi söz konusu olabilir mi! Ama bu kadar para birkaç gün içinde ödense ne olur, bunu düşünmek lazım. Bakın çok basit bir örnek. Fırında 10 tane ekmeğin fiyatı 1 lirada dengeye gelir. Ama siz, fırın 10 ekmeğin fiyatını 2 liraya çıkarırsanız o zaman ekmeğin fiyatı da 2 liraya çıkar. Yani oluşacak bu sorunu para basarak aşmayı düşünen varsa enflasyonun çok kısa sürede üç haneli, hatta dört haneli düzeye çıkacağını göze alıyor demektir.

Hem eline para geçecek olan insanlar faiz yüzde 1’lerde 2’lerde seyrederken tekrar bankaya gitmeyeceklerine göre bu para ya dövize yönelir ya altına. Dolar artık o zaman kaç lira olur, kimse bilemez. Üç beş gün içinde 20 lirayı mı görürüz, 30 lirayı mı, bilemem.”

Sunucunun da kafası karışmış gibiydi.

“Peki hocam kur çok yükselecek gibi olursa döviz alım satımına bir süreliğine yasak getirilir mi” diye sordu.

“O da başka bir felaket olur. Dövizle ilgili herhangi bir kısıtlama getirilirse, vatandaş bu sefer bankadaki dövizini çekmeye koşar. Bankalarda 260 milyar dolar döviz hesabı var. Bunun 230 milyar doları vatandaşların ve şirketlerin. Bu TL mevduata da benzemez. TL’yi basar, sonuçlarına katlanır ve insanların parasını ödersiniz. Döviz nereden bulup ödeyeceksiniz?”

İşadamında sevinçten eser kalmamıştı, hele dolarla ilgili tahmini duyanca. Ter bastı tüm vücudunu. Bir KOBİ sahibiydi ve çok değil 2 milyon dolar kadar dış kredi

kullanmıştı ama dolarda son yıllarda yaşanan artış zaten nefesini kesmişti. Mevcut düzey bile büyük sıkıntı yaratıyordu. Şimdi 20 liradan, 30 liradan söz edilince tüm vücudunun kasıldığını hissetti. İşte o zaman işçilik günlerime dönerim, iş bulabilirsem, diye düşündü.

TÜM BANKALAR KATILIM BANKASINA MI DÖNÜŞTÜRÜLECEK?

Başka bir kanala geçti. Yeni bir haber vardı. Farklı bir bilgi söz konusuydu:

“Tüm mevduat bankaları bir ay içinde otomatik olarak katılım bankasına dönüştürülecek.”

“Aman aman” dedi kendi kendine, bankalardan çok çekmişti, katılım bankaları değişik esasa çalıştıkları için daha esnek olurlardı. “Hiç olmazsa iyi bir haber duydum” diye biraz olsun sevindi.

Bu kanalda eski bir bankacı konuşuyordu:

“Bu kararın öyle uzun uzun ve etraflıca düşünülerek alındığını pek sanmıyorum” diye başladı bankacı.

“Sizce sakıncaları olur mu bu kararın?”

“Hangisini saysam ki... Bir kere Türkiye’de parasını bankaya yatıran tasarruf sahibi zaten kaç yıldır enflasyon kadar bile faiz kazanamıyor. Yani özünde anaparadan yiyor. Ama hiç olmazsa parasına ne kadar faiz alacağını biliyor. Şimdi katılım bankasına gittiğinde vade sonunda ne kadar kar payı alacağını garantisi yok. Ayrıca, hiç kar payı alamayabilir de. Bu durumda zaten mevduattan ağzı yanmış vatandaş ne kadar kazanacağını bilmeksizin katılım bankasını tercih eder mi, tartışılır. Dolayısıyla yıllardır çalıştığı bankanın katılım bankası olacağı kaygısına düşecek hesap sahiplerinin bankalara hücum edip parasını çekmek isteyeceğine tanıklık edebiliriz. Gerçi zaten düşecek faiz oranları da buna yol açacaktır. Böyle bir akın karşısında bir süreliğine, ortalık yatışana kadar bankalardan para çekilmesine engel getirilmesi gibi bir düşünce olursa, o zaman da finans sistemi onarılmaz bir yara alır, umarım yetkililerin aklından böyle bir şey geçmiyordur.”

FAİZ YÜZDE 1 AMA VERİLEN PARA ÇOK AZ OLURSA...

İşadaminin eli radyonun düğmesindeydi, kanal kanal geziyordu. Bir radyoda televizyonlarda izlediği bir gazeteci değerlendirme yapıyordu:

“Merkez Bankası bankalara yüzde 1 faizle para kullanıracak olsa bile, bu paranın miktarı önemli. Merkez Bankası çok az para verirse, bankalar işlerini yürütebilmek

için şimdiki faizle mevduat toplamaya devam eder. O zaman Merkez'in yüzde 1'lik faizinin bir önemi kalmaz, bankaların özel sektöre kullandıracağı kredinin faizi de inmez. Yani değişen bir şey olmaz. O yüzden uygulamayı görmek gerek. Hem bu konunun yabancı yatırımcı ayağı var. Faiz böyle yüzde 1'lere indirildiğinde Hazine de bu faizden borçlanmak istese yabancı gelip iç borçlanma senedi alır mı? Türkiye, nasıl dış kaynak bulacak? Tüm diğer olumsuzluklar bir yana, döviz girişi durursa kur nereye gider? Belli ki bunlar hiç düşünülmemiş."

"BEYEFENDİ NİYE DURDUNUZ YOLUN ORTASINDA!"

Kafası allak bullak olan işadımı, şuursuzca yola bakıyordu. Sabah yoğunluğunda önünde hep birkaç metre arayla takip ettiği araçlar olurdu. Bu sefer önündeki yol bomboş uzanıyor gibiydi. "Hayal mi görüyorum" diye düşündü. Yanından geçen arabalardakiler elleriyle garip garip işaretler yapıyorlardı ve yüz ifadelerinden pek de iyi şeyler söylemedikleri belliydi. Camının tıklatılmasıyla irkildi. Bir trafik polisi camı açmasını işaret ediyordu:

"Neyiniz var beyefendi? Niye durdunuz yolun ortasında, baksanıza trafiği tıkadınız. İyi misiniz, rahatsızsanız emniyet şeridine alalım arabanızı."

"İyiyim iyiyim" diye kekeledi.

"Dalmışım, kusura bakmayın..." Gaza bastı, bir an önce uzaklaşmak istedi oradan. Deminden beri dinledikleri neydi öyle... Bir yandan da radyoya kulak verdi, aynı konuşmalar sürüyor mu acaba, diye. "Belki güzel bir şarkı dinler kendime gelirim" düşüncesiyle kanal değiştirdi yeniden. Ama duyduğu şarkı değildi, yine faizden, yüksek faizin zararlarından, faizde indirmeye gidilmesi amacıyla Merkez Bankası Başkanı'nın değiştirildiğinden söz ediliyordu...

"Aman ha, aman ha indirmeyin şu faizi" diye söylendi kendi kendine; "Aman ha"...

Abdulkadir Selvi

Parti tamam sıra kabinede

25 Mart 2021

Ankara'da kar yağışı geceden başlamıştı. Sabaha beyaz bir kar örtüsüyle uyandık.

Hem kar yağışı, hem AK Parti kongresi üst üste gelince Atatürk Spor Salonu'na ulaşmak biraz zaman aldı.

Kongre salonuna ulaşmak için araçlarımızdan inip kar yağışı altında bir müddet yürüdük. Yani anlayacağınız **“Beraber yürüdük biz bu yollarda”** durumu oluştu. Kongre salonuna ulaştığımızda ise pandemiye rağmen salon doluydu. Salondaki afişlerde, kongrenin teması olan istikrar ve güven vurgusu hâkimdi.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın salona girişiyle tribünler dalgalandı. Ancak pandemi nedeniyle **Erdoğan** her zaman yaptığı salon turunu bu kez yapmadı. AK Parti demek **Erdoğan** demek, **Erdoğan** demek AK Parti demek. **Erdoğan** kürsüye çıktığı andan itibaren salonu bir orkestra şefi gibi yönetti.

TRIBÜNLERLE DİYALOĞU

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** tüm illeri tek tek sayarak başladığı konuşmasında, zaman zaman tribünlerle diyaloga girdi. **“Bir şarkısın sen, ömür boyu süreceksin”** şarkısının seslendiren gençlere, **“Gençler, siz hepiniz zaten birer şarkısınız”** diye karşılık verdi. Rizelilerin coşkısına, **“Rize kurban”** diye eşlik etti. Sivaslıları, **“Âlimler ve âşıklar şehri Sivas, hoş geldin”** diye karşıladı.

Selamlamayı tamamladıktan sonra değindiği ilk konu cumhur ittifakıydı. **Erdoğan** böylece cumhur ittifakına verdiği önemi ortaya koydu. **“2023 cumhur ittifakının yılı olacak”** sözleri de bunu gösteriyordu.

“AK Parti kongresinden ne yazacaksın” diyecek olursanız...

- 1- Erdoğan'ın mesajları
- 2- AK Parti'nin yeni yönetimi
- 3- Kabine değişikliği

ANAYASA İLE TAÇLANDIRDI

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, kongrede yapacağı konuşma için, “**Yapacağım konuşma adeta 2023’ün bir manifestosu olacaktır**” demişti. O nedenle yüksek bir beklenti oluştu. **Erdoğan**’ın kurultay konuşmasını taçlandıran ise “**yeni anayasa önerisi**” oldu. **Erdoğan** hem kurultay konuşmasında, hem de yeniden genel başkan seçilmesi nedeniyle yaptığı teşekkür konuşmasında anayasa konusuna değindi.

ANAYASA TAKVİMİ

Erdoğan daha önce de sivil anayasa çağrısı yapmıştı. Ama bu kez takvim verdi. “**Yeni anayasa çalışmalarında bu safhaya önümüzdeki yılın ilk diliminde ulaşmayı hedefliyoruz**” dedi.

Belli oldu. AK Parti, 2022 yılının başında yeni anayasa çalışmasını başlatacak.

Yine belli ki 2023 seçimlerine giderken ana tartışma konularından biri yeni ve sivil anayasa olacak.

REFERANDUMA NASIL GİDİLECEK?

Erdoğan bir de referandumdan söz etti.

“**Mümkün olan en geniş mutabakatla ortaya çıkacak yeni anayasa metni de mutlaka milletin onayına sunulacaktır**” dedi.

Anayasa değişikliği için en az 360 milletvekilinin oyu gerekiyor. AK Parti ve MHP’nin milletvekili sayısı ise 337 ediyor. Bu durumda cumhur ittifakının sayısı yeni anayasaya milletvekili sayısı yetmiyor. Peki AK Parti anayasayı referanduma nasıl götürecektir? AK Parti’de anayasa referandumu gerektirmeyecek bir sayıda dahi kabul edilse milletin onayına sunmak gibi bir eğilim var.

Yeni anayasa konusunda sandalye sayısı yetmiyor. Ama darbe anayasası ile yönetilme ayıbından kurtulmak için yeni anayasa sandalye işi değil, siyasi sorumluluk gerektiriyor.

Yeni anayasa konusunun ele alındığı MYK toplantısında

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, “**Hiçbir ön şartımız yok**” demişti. Kongrede de tüm siyasi partilere çağrı yaptı.

MKYK LİSTESİ

Kürtlerin en çok tercih ettiği iki partiden biri, AK Parti. Ayrıca İstanbul seçimleri de gösterdi ki AK Parti Kürtlerden oy alamadığı seçimi kazanamıyor. Ama Kürtlerin hem parti yönetiminde hem de kabinede yeterince temsil edilmediği iddiası vardı. Bu eksikliği gidermek için HDP’ye kapatma davasının açıldığı bir dönemde Kürtlerle tahkim etti.

Şeyh Said'in torunu **Abdurrahim Fırat, Abdurrahman Kurt, Orhan Miroğlu, Alaattin Parlak, Burhan Kayatürk** ve **Mehmet Kasım Gülpınar** ilk göze çarpan isimlerdi. Eski bakanlardan **Mehdi Eker**'in listede yer almaması ise şaşırttı.

GELENEKTEN GELECEĞE

MKYK listesinde göz ardı edilmemesi gereken noktalardan biri de vefa boyutuydu. Eski gençlik ve kadın kolları genel başkanları **Ahmet Büyükgümüş** ve **Lütfiye Selva Çam** ile eski İstanbul il başkanı **Bayram Şenocak**'ı MKYK'ya aldı. Ayrıca genel başkan yardımcılarını listeye alarak vefasını gösterdi. **Mahir Ünal** grup başkanvekili olarak parti yönetiminden Meclis'e geçti. **Erdoğan** tecrübeli bir isim olan **Mustafa Elitaş**'la Meclis yönetimini takviye etti. **Özlem Zengin** ise Meclis'ten partiye geçerek genel başkan yardımcılığını üstlendi.

GENEL BAŞKANLIK TUZAĞI

Erdoğan bu kongrede genel başkanlığı bırakacak diye bir operasyon yapılmak istendi. AK Parti'yi **Erdoğan**'ın elinden alma projesiydi. **Erdoğan** bu tuzağa düşmedi. Zaten hiçbir zaman böyle bir gündemi de olmadı. Ama AK Parti'ye 2023 seçimlerine götürecek olan kadroları iki genel başkan vekili ile tahkim etti. İkisi de saygın isimler. **Binali Yıldırım** ve **Numan Kurtulmuş**'u kast ediyorum. **Bekir Bozdağ**'dan partide yararlanılacak olması ise isabetli bir tercih.

TEMSİL ÇEŞİTLİLİĞİ

Erdoğan, MKYK listesine girecek isimleri bir gün önce arayarak tebliğ etmiş. MKYK listesini 2023 seçim perspektifine göre hazırlamış.

Ayşe Böhürler, Derya Yanık, Mustafa Şen, Şamil Tayyar, Metin Külünk, Mücahit Birinci gibi politika üretebilecek ve ekranlarda AK Parti'yi anlatabilecek isimlerin MKYK'ya girmesinin de bu tercihin sonucu olduğu anlaşılıyor.

TÜRKİYE GÜZELİ

Seda Sarıbaş'ın Türkiye güzeli olması ön plana çıktı ama daha önce Aydın kadın kolları başkanlığı yapmıştı.

ALEVİ ÖNDERİ

Alevi kanaat önderi **Metin Tarhan**, genel başkan yardımcılığı görevine getirilen, Demokrat Parti'nin unutulmaz Milli Eğitim Bakanı **Tevfik İleri**'nin torunu **Ömer İleri**, Ermeni cemaatinin kanaat önderlerinden **Sevan Sivacıoğlu**, Bingöl milletvekili Zaza **Şebnem Kocakelçi**, şair **Abdurrahim Karakoç**'un oğlu **Türk İslam Karakoç** dikkati çeken isimlerdi.

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edilmesiyle ilgili tartışmaya, "Kadınlarımızın haklarını korumayı vicdanlarda değil, kâğıtlarda arayanlara söyleyeceklerimiz var" sözleriyle değindi.

25.03.2021

Ama asıl mesajını, MKYK'nın üçte birini kadınlardan oluşturarak verdi. 75 kişilik MKYK'da 23 kadın yer aldı.

MİLLETVEKİLİ VE BAKAN

Önceki MKYK listelerinde belli sayıda bakan ve belirli ağırlıkta milletvekili yer alırdı. **Erdoğan**, bunun işaretini daha önce verip “**MKYK olunca Meclis boşalıyor**” demişti. Bu kez bakan almadı, milletvekili sayısını sınırlı tuttu.

KABİNE NE ZAMAN?

Erdoğan dün kongreyi yapıp, partiyi belirledi. Bugün ise kabineyi açıklaması bekleniyor. Bakanlarda değişim var mı? Elbette var. Hatta kongreden sonra bazı bakan isimleri konuşulmaya başlandı.

25.03.2021

Ufka ulaşmasan bile ona uzanmaya değer (1)

A+A-

Esfender KORKMAZ

esfender@esfenderkorkmaz.com

25 Mart 2021

2020 yılı işsizlik verileri açıklandı. **Fiili işsiz sayısı** =Açıklanan işsiz sayısı (4 milyon 061 bin)+iş aramayan işsizler (4 milyon 219 bin) = (8 milyon 280 bin) oldu. **Fiili işsizlik oranı** = Fiili işsiz sayısı (8 milyon 280 bin)/Düzeltilmiş aktif Nüfus (35 milyon 092 bin) = (Yüzde 23,6) oldu. Pandemi sonrası iki kişiden birisi işsizdir.

Bankaların takipteki kredilerinin oranı yüzde 5, takibi ertelenen kredilerin oranı yüzde 15'tir. Bankaları sağlamlaştırmak için toplum bedel ödedi. Yeni bir depremin altından kalkamayız.

Hangi veriye bakarsak bakalım, 15 milyon insanımız mutlak yoksuldu.

Dış borçlarda temerrüt riski yüksektir. Kur artışları rezervleri tüketti. Türkiye ara malı ve ham madde ithal edemezse, üretim yapamaz. Bu tablo misliyle kötüleşir.

Biz bunları bırakmış yanlışlar komedyası olarak tescillenmiş bazı insanların

"spekülatif saldırı var" sözünü veya Yıldız sendromuna tutulmuş bir imamın faiz yorumunu, ya da MB başkanının bir gecede nasıl değiştiğini tartışıyoruz. Gerçekte bunlar, otokrasiyi test ve hepimizi oyalama taktikleridir.

Eğer bu yıkıma çözüm önermezsek, alternatif üretmezsek, toplum kaderine teslim olur. CHP, buhrandan çıkışın 9 yolunu açıkladı. Ben biraz daha detaylı ve farklı çıkış yolu önermek istiyorum.

Küreselleşme, gelişmekte olan ülkelere kalkınma politikalarını unutturdu. Bunun içindir ki çoğu gelişmekte olan ülke, yalnızca GSYH'da büyümeyi hedef aldı. Sosyal sorunlar, eğitim, gelir dağılımı ve yaşam kalitesi gibi kriterler göz ardı edildi. Türkiye de bu tuzağa düşen ülkeler arasındadır. Bu nedenle Türkiye'nin yeni bir kalkınma stratejisi benimsemesi lazımdır.

Kalkınmanın temel altyapısı kurumlarda iyileşme yapmaktır. Ekonomide ne yaparsak yapalım, bugünkü durumda kurumsal altyapı bozulduğu için çıkış yolu yoktur. Kurumsal altyapıyı, demokrasi, hukuk, eğitim, devlet ve din oluşturur. Bir benzetme yaparsak, eğer altındaki ocak yanmazsa, su ısınmaz. Kurumsal altyapıyı kurmadan kalkınma politikaları etkili olmaz.

Siyaset kurumu katılımcı olmalıdır. 1980 darbesi ile, halkın siyasete katılması önleildi. Siyasi partiler kanunu ve seçim kanunu değişti. Zorunlu olan ön seçim, partilerin inisiyatifine bırakıldı. Üstten aşağıya genel başkana bağlı biat kültürü oluştu. Bu uygulama Türkiye'de demokrasinin önünü kesti. İnsan hakları ve demokratik özgürlükler, genel başkanların iyi niyetine kaldı. Maalesef Türkiye şimdi de güç zehirlenmesine yakalandı. 2017 yılına kadar **Fredoom House** (*Dünya Özgürlükler Evi*) insan hakları ve demokratik özgürlükler endeksinde kısmen özgür statüde olan Türkiye, bu tarihten sonra "özgür olmayan ülkeler" statüsüne geçti.

Yerli ve yabancı sermaye açısından, raiting açısından, ülke riski açısından, mülkiyet güvencesi açısından, ekonomiyi olumsuz etkiledi. Bunun içindir ki, yatırımlar durdu. Siyasi partiler ve seçim kanunu değiştirilerek, halkın siyasi tercihlerini yansıtmaya imkan vermek ve parlamenter sisteme geri dönmek gerekir.

Ülke yeniden Hukukun üstünlüğüne dönmelidir. Başkanlık sistemi ile birlikte yargı bağımsızlığı kağıt üstünde kaldı. Fiilen kaldırıldı. Hukukun üstünlüğü yeniden tesis edilmelidir. Seçilmiş belediye başkanları yerine, bazı şirketlere kayyum atama durdurulmalı ve geri dönülmelidir. Ancak bu yolla hükümetler yeniden güven kazanabilir. Ayrıca uzun dönemli istikrar için mülkiyet ve ekonomi ile ilgili yasalar kalıcı olmalıdır.

Türkiye liyakata dayalı, **laik ve şeffaf bir devlet** yapısına dönmelidir.

Eğitim kurumu, dini vesayetten kurtarılmalı, eğitimde iş gücü planlaması yapılmalı, ihtiyaç fazlası imam hatipler kapatılmalı yerlerini mesleki ve teknik eğitim okulları almalıdır. Kâr amaçlı vakıf üniversiteleri ve kolejler devletleştirilmeli. Yüksek öğrenim 1980 öncesinde olduğu gibi bilimsel ve idari özerkliğe dönmelidir. **(Yarın devam edecek.)**

İbrahim Kahveci

Karanlık geleceği sevinçle arzulamak

Siz içeride birilerinin 'battık, bittik, yıkıldık, öldük' diye terane tutturduğuna, kendi ülkelerini kötüleme yarışına girdiklerine bakmayın. Bunlar kendi ülkelerinin ve milletin felaketinden iktidar devşirme hevesinde olan ve gözlerini kin, nefret bürümüş kifayetsiz muhterislerdir."

Bu cümleleri Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan AK Parti kongresinde söyledi.

Sadece bir örnek vermek isterim: Naci Ağbal AK Parti'de Maliye Bakanlığı ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı görevlerinde bulunmuştur.

Naci Ağbal'ın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanlığına atanması ile ekonomistler ve uzmanlar "parti içerisinden geliyor" diye şüpheli yaklaşmışlardır. Sonrasında Naci Ağbal'ın itibar sağlaması (Ki, Merkez Bankalarında itibar faiz kararlarından daha önemlidir) ile ekonomistler de Naci Ağbal'ın doğru adımlarını desteklemiştir.

Bu ülkenin genel olarak uzmanlarının tutkulu şekilde partisi, lideri olamaz. **Uzmanların tek tutkuları olur, o da ülkelerinin daha müreffeh, daha zengin ve daha aydın bir gelecek içinde olmasıdır.**

Nitekim Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal'ın görevden alınmasının ardından piyasalarda çok sert sallantılar olmuştur.

İndirilmesi istenen faizler serbest piyasada sadece 3 gün içinde yüzde 14.0 seviyelerinden yüzde 20,0 seviyelerine çıkmıştır.

Acaba bunu uyarın uzmanlar mı ülkelerinin felaketinden iktidar devşirebilirler.

Herkes emin olsun ki, **iktidarı sadece kendi yanlışları devşirebilir.**

2017 yılı ocak ayından 2021 yılı ocak ayına 15+ yaş nüfus (çalışabilir insan) 3 milyon 744 bin kişi artış gösterdi. Çalışan sayısı ise sadece 903 bin kişi artabildi.

Türkiye ekonomisi 4 yıldır yerinde sayıyor. 2017 yılında tüketilen elektrik ile 2020 yılında tüketilen elektrik aynıdır (TEİAŞ).

Türkiye 4 yıl yerinde sayacak bir ülke değildir. **90'lı yıllarda bile 4 yıl ekonomi durmamıştır.** Artan nüfus ve gençliğin gelecek kaygısı ülkenin geleceği ile izah edilemiyor.

Yapılan doğruları söylemek kadar yapılan yanlışları söylemekte ülkeyi sevenlerin görevidir. Ama iktidarlar açısından medyanın özellikle hataları, yanlışları dile getirmesi daha doğru bir adımdır.

Yanlışlar söylenmeden doğrulara nasıl ulaşılır? **Bir toplum yanlışlarla ne kadar yaşatılabilir?**

Bakınız TÜİK "Yaşam Memnuniyeti" verilerini sıkça paylaşıyorum: 2004 yılında 18-24 yaş grubunda "mutluyum" diyenlerin oranı %60,9'dan 2020 yılında %47,1'e geriliyor. Ama 55+ yaş üstünde bu oran yaklaşık olarak %58,6'dan sadece %53,4'e geriliyor.

Gençlerde mutluluk oranı -13,8 puan çökerken, ileri yaşlarda bu oran sadece -5,2 puanlık azalışı gösteriyor.

İlkokul ve altı eğitimlilerde de 2004 yılında "mutluyum" diyenlerin oranı yaklaşık 56,1'den 2020 yılında sadece 50,3'e düşüyor. Ama üniversite mezunlarında bu oran %66,8'den %46,1'e geriliyor.

Alt eğitim gruplarında sadece -3,7 puan azalan mutluyum diyenlerin oranı, yükseköğretim görenlerde tam -20,7 puan çöküyor.

Bu ülkede;

-Gençlerin ve

-Yüksek eğitimlilerin yaşadığı çöküşü nasıl çözebiliriz?

Gençlere ve eğitilmiş kesime hor bakarak sorun çözülebilir mi?

Sokaktaki yaşlı teyzelerin bile "içeri atarlarsa atsınlar, korkmuyorum" dediği ortamı nasıl izah edebiliriz?

Yanılışları, hataları söylemeden nasıl ÷lkemize olan görevimizi yapabiliriz? Evlatlarımızın, torunlarımızın geleceğini 5-6 Hazine garantili müteahhede vermiş olabiliriz. Ama asıl **bizim geleceğimiz olan bu evlatlarımız ve torunlarımız için çalışmamız ve varlık bırakmamız gerekmiyor mu?**

Bir insan evladı için ve ÷lkesi için kendini kenara nasıl çekebilir?

Mevcut ekonomik ve sosyal yapı itibari ile karanlık bir geleceğin bizi beklediğini nerede ise bütün uzmanlar biliyor ve dile getiriyor. Bizler uzman isek topluma bu tehlikelerden ve risklerden bahsetmek zorundayız.

Mesela çok basit şekilde sadece bu haftaki parasal durumdan bahsedelim: MB Başkanı değiştirdi ve yabancılar swap ile TL'de aldıkları pozisyonları değiştirmek istiyor. Pazartesi ve salı günü yüzde 20-25 zararla borsada deli gibi hisse senedi sattılar. Tahvil faizleri de yüzde 14'ten üç günde yüzde 20'ye çıktı. Orada da büyük zararlar nakite geçtiler.

Acaba yabancıların bu pozisyon değişimi için önümüzdeki günlerde/haftalarda/aylarda alacağı pozisyonları kestirebiliyor muyuz? Yabancıların 2-3 günde dahi yüzde 20-25 zararı göze aldıklarını düşünürsek, **esecek fırtınaya hazır mıyız?**

Ya da şunu soralım: Yabancıları kendi ÷lkelerinde 10 yılda kazanacakları parayı Türkiye'de 2-3 günde kaybetmeye kim ve ne gibi nedenler sevk etti?

Birçok yazımda hep şu notu düşerim: Umarım ben yanılırım; ÷lkem adına ibrahim yanılmış demekten daha güzel ne olabilir. Toplumsal çöküş ve karanlık gelecek konusunda asıl yanılmak istiyorum. Allah'ım n'olur ben yanılmış olayım... Amin.

25 Mart 2021, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

AK Parti Kongresi'nin yıldızı tabii ki Cumhurbaşkanı ve Genel Başkan Erdoğan'dı

Dünkü AK Parti Büyük Kongresi'nin tartışılmaz yıldızı tabii ki Cumhurbaşkanı ve Genel Başkan **Tayyip Erdoğan**'dı... Kongre salonu dışındakilere hitaben önce otobüsün üzerinden konuştu, sonra da salondaki delegelere ve konuklara hitap etti. Burada her ilin delegelerine seslenirken, bu iller hakkında söyledikleri de etkileyiciydi.

Sadık Albayrak

Kongre salonunda bulunan davetliler arasında **Sadık Albayrak** dikkati çekiyordu. **Sadık Albayrak**, **Bilal Erdoğan**'ın yanında ve **Emine Erdoğan**'ın hemen arkasında, ikinci sıradaydı. **Berat Albayrak** ise salonda değildi. Kongrede ön plana çıkan isim ise iki Genel Başkan vekilliğinden birine getirilen **Binali Yıldırım**'dı... Bu arada katılımcılar arasında MHP'yi temsil eden TBMM Başkanvekili **Celal Adan**, bir heyetle birlikte bulunuyordu.

Yeni anayasa

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşması, birkaç gün önce MHP Kurultayı'ndaki **Devlet Bahçeli**'nin yaptığı konuşmayı hatırlatıyordu. Bahçeli de Cumhur İttifakı'nın sağlamlığını ve kalıcılığını vurguladıktan sonra, siyasi hedef olarak 2023'ü göstermişti. Cumhurbaşkanı Erdoğan ise hem 2023'ten hem de 2053 ve 2071'den söz etti. Konuşmanın ağırlıklı bölümü yeni anayasaya ilişkin beklentiler üzerineydi. Bu konuda geçmiş tek parti döneminden ve daha sonra askeri darbelerle dolu vesayet döneminden söz etti. Yeni anayasanın alınan derslerle ülkenin önünde yeni bir sayfa açması gerektiğini söyledi.

Bazı uyarılar

Erdoğan'ın dikkate değer bazı yaklaşımları şöyleydi:

"Vatandaşlarıma buradan bir çağrıda bulunuyorum. Milli servetimiz olan evlerindeki döviz ve altını, çeşitli finans araçlarına yatırarak ekonomiye ve üretime kazandırmalarını istiyorum."

25.03.2021

"Siz içeride birilerinin 'battık, bittik, yıkıldık, öldük' diye terane tutturduğuna, kendi ülkelerini kötüleme yarışına girdiklerine bakmayın. Bunlar kendi ülkelerinin ve milletlerinin felaketinden iktidar devşirme hevesinde olan, gözlerini kin ve nefret bürümüş, kifayetsiz muhterislerdir."
"Kadın haklarını vicdan yerine kâğıtlarda arayanlar var."